

DAGSORDEN	Dato: D.21.08.24 kl.17.00-19.15. Sted: Kildebjergskolen i personalerummet	Deltagere: Mette-Marie, Mette V, Jeppe, Tanja, Mikkel, Metin, Tina T, Katrine, Sandra, Mikka, Tino, Karen Sophie, Lene, Ditte, Kenneth, Casper, Lykke, elever. Afbud:	Mødeleder: Jeppe Jakobsen Referent: Mette/Mikkel
Tid	Indhold	Formål og det, der skal udrettes. Sådan gør vi	Referat Referatet læses op efter hvert punkt og godkendes ved mødets slutning.
Kl.17.00-17.05 5 min	Godkendelse af dagsorden Beslutning		Godkendt
Kl. 17.05-17.25 20 min	Orientering	Kort orientering fra: -elever -ledelse -medarbejdere -forældre	Elever: Medarbejdere: Forældre: Ledelse:
Kl. 17.25-18.05 40 min	Frihedsforsøg Drøftelse og beslutning	Bestyrelsen forholder sig til hvordan den vil arbejde med frihedsforsøgets 4. og sidste år.	

Kl. 18.05-18.25 20 min	Spisning		
Kl. 18.25-18.55 30 min	Vision, værdigrundlag og værdiregelsæt Drøftelse og beslutning	Drøftelse af værdiregelsæt og værdigrundlag -principper for undervisningens organisering -principper for daginstitutionens arbejde og for samarbejdet mellem daginstitution og hjem.	
18.55-19.15 20 min	Eventuelt		

Underskriftsark

Elev 1	
Elev 2	
Karen Sophie KLB	
Jeppe KLB	
Tanja KLB	
Casper KLB	
Lykke MB	
Sandra MB	
Katrine MB	
Tina MB	
Ditte MB	
Lene lærer	
Metin pædagog	

Mette V KLB	
Kenneth KLB	
Mette-Marie KLB	
Mikkel MB	

Møder i Bestyrelsen 2024 (1.halvår) kl. 17-19.30	
Seminar: d.02.02-24 til d.03.02.24 med overnatning	• 15-1 • 22-2 • 10-4 • 23-5
Mødet i marts flyttes til april (10-4) det udvides med 1 time.	• 18-6
April mødet (25-4 aflyses)	

Nordvestnyt

Anne Dorte Michelsen:
Først må man leve, så
skrive - og siden forstå
Weekend 3, sektion side 4-7

Peter er vild med tyske
cykelferier og har skrevet
en bog om de bedste

Holbæk side 9

Blev syg af skimmel-
svamp: Præsten
er tilbage efter et år

Odsherred side 12

Folkeskole vil lade de store elever sove længere

Mørkøv: De ældste elever på Kildebjergskolen i Mørkøv får næste skoleår mulighed for at møde senere til gangene om ugen. Forskning viser, det gavner eleverne at slippe for de tidlige skole morgener.

af Christina Quist
christina.quist@sn.dk

Efter sommerferien får en del af eleverne på Kildebjergskolen i Mørkøv mulighed for at møde senere til gangene om ugen. Det betyder, at de store elever kan vælge først at møde ind til anden lektion,

som begrænser lidt for klokken 9, hver mandag og fredag. Det var været elevråd, der næste skoleår vil benytte frihedsforsøget til at ændre mødetiderne for eleverne i 6. til og med 9. klasse. Konkret betyder det, at de store elever kan vælge først at møde ind til anden lektion,

Kræver
langvarige
straffe
i narkosag
Holbæk side 2

Ny afvikling
på Skvulp
skal give
mere debat
Holbæk side 4

Nu får
Nykøbing
igen et
værsted
Odsherred side 11

Foto: Pouluk Bøtlev

Dansk Tang laver tangklækkeri

Nykøbing: Dansk Tang er ved at etablere et tangklækkeri, hvor de i akvarier skal pøde blandt andet sukkertang på bomuldsreb, som siden skal sættes ud i havet, hvor tangplanterne kan gro og høstes.

Odsherred side 12

Avisen udkommer
næste gang på tirsdag
Løssalg kr. 32,00

DET KRÆVER BLOT EN DETALJE AT SE SKARP UD
VI SYNER DET BØR VÆRE DINE BRILLER.

ATSEOPTIK
Nygade 4
4300 Holbæk
W 5944 1010
www.atseoptik.dk

Alle møbler kan få nyt liv

ACANTUS v/ Bjørn Pedersen • 2897 1539

Reparation af gamle og nye møbler

- 30 års erfaring
- Forsikringsgegn
- Kvalitet og service
- Møbelreparation
- Gratis tilbud

Ejstрупvej 23
4390 Vipperød
acantus@antikvit.net • www.antikvit.net

Frederiksborg Allé 19
1020 Frederiksberg
www.antikvit.net

VI KØBER DIN BRUGTE BIL
NEMT, HURTIGT, SERIØST.

BIN2 BIL • BILBYEN 2 • 4300 HOLBÆK
Tlf. 5943 1101

6 Holbæk

Senere mødetid skal give mere læring og mindre fravær

Mørkøv: På Kildebjergskolen håber man, at tilbuddet til de ældste elever om at møde senere vil give mere læring og mindre fravær.

af Christina Quist
christina.quist@sn.dk

O p, lille Hans, op, lille Hans, op og gå i skole. Nej, lille mor, nej, lille mor, åh, jeg er så dårlig. Sådan lyder teksten i en dansk børnesang. Selvom sangen er gammel, er der formentlig stadig rigtig mange forældre til teenagere, der kan relatere til den i dag. På Kildebjergskolen i Mørkøv vil man fra næste skoleår give de trætte teenagere - og deres forældre - en hjælpende hånd. Her får eleverne fra 6. til og med 9. klasse nemlig lov til at møde cirka en time senere, end de gør i dag, to dage om ugen.

Vi håber, vi kan se, det giver nogle unge mennesker, der er mere friske. Elever, der er endnu mere klar til at være i god læring og trivsel, når de bliver hjulpet på vej af det, forskningen siger, siger Mette Vadsager, der er skoleleder på Kildebjergskolen. Det var hende, der informerede de ældste elever om nyheden i torsdags. I den forbindelse fortalte hun blandt andet, at forskningen viser, at det giver mening at lade de unge sove lidt længere om morgenen. Forklaringen er kort fortalt, at unge i puberteten har brug for mere søvn, ligesom

deres træthed indfinder sig på andre tidspunkter.

Passer på skolen
Udover at give eleverne bedre muligheder for at være mere friske og læringsparate, håber skolelederen også, at tiltaget kan føre en anden positiv ting med sig.

Sæt, at vi kan se, det giver lavere fravær, siger Mette Vadsager. Hun forklarer, at hun håber, tiltaget vil være en hjælp for de elever, der i dag vælger at blive hjemme hele skoledagen, hvis de ikke er kommet op til den første time om morgenen. De kan måske bedre overskue at tage i skole, hvis de først skal møde ved 9-tiden.

Det handler først og fremmest om læring, det er rigtig vigtigt. Men vi er også spændte på at se, hvad det gør ved fraværet.

Jeppé Klenitz-Jakobsen, formand for skolebestyrelsen

Torsdag fik de elever, der efter sommerferien skal gå i 6. til og med 9. klasse på Kildebjergskolen besked om et nyt tiltag med senere mødetid. Foto: Christina Quist

Adspurgt, hvorfor det kun er to dage om ugen, svarer Mette Vadsager:

Vi skal bruge frihedsforsøget, men vi skal ikke vende hele skuden om. Vi tager lidt ad gangen. Det er vigtigt, vi stadig passer på folkeskolen, siger hun og fortsætter:

Jeg kommer til at følge det her tæt. Og jeg glæder mig til at følge det. Det kan være, der skal justeres på tingene undervejs. Det er vigtigt, at vi taler med de unge, om de

synes, det virker for dem, hvilken betydning det har for dem fx i forhold til deres læring og så videre, fortæller Mette Vadsager.

Ja fra bestyrelse
For eleverne fik besked om den senere mødetid, var initiativet blevet drøftet og godkendt i skolebestyrelsen på Kildebjergskolen. Skolebestyrelsens formand, Jeppé Klenitz-Jakobsen, er helt på linje med skole-

lederen, når han skal forklare, hvorfor bestyrelsen støtter det nye initiativ.

Generelt er det jo svært at undervise børn, der sover, siger formanden med et smil i stemmen, inden han uddyber:

Dem, der har teenagere, ved, hvor svært det kan være at få dem op om morgenen. Ved at møde senere kan de forhåbentlig få mere ud af deres skolegang, samtidig med at vi øger kvaliteten senere på dagen, hvor der kan sættes to

lærere ind i nogle timer, siger Jeppé Klenitz-Jakobsen.

Han fortsætter:

Det handler først og fremmest om læring, det er rigtig vigtigt. Men vi er også spændte på at se, hvad det gør ved fraværet. Det følger vi tæt i skolebestyrelsen, lyder det fra formanden.

Frihedsforsøget slutter efter skoledåret 2023/2024. Det er endnu uvist, hvad der skal ske efterfølgende.

Elever om senere mødetid: Det er fedt

af Christina Quist
christina.quist@sn.dk

Mørkøv: - Det er seriøst en drøm for alle teenagere.

Sådan siger Tino Bloch Lindgren Larsen, der går i 8. klasse på Kildebjergskolen i Mørkøv. Han har netop fået at vide, at han og resten af eleverne fra 6. til 9. klasse næste skoleår kan møde lidt senere til gangene om ugen.

Da skolelederen fortalte eleverne om det nye tiltag, brød de straks ud i jubel og store klapsalver. Og blandt de elever, avisen taler med, er glæden da også stor.

En lille bekymring
- Det er bare dejligt. Jeg tror,

det får stor betydning for os, fordi vi vil være mere friske i skoletiden, siger Majse Larsen, der går i 6. klasse.

Som det er omtalt i andre artikler i dagens avis, betyder tiltaget konkret, at eleverne mandag og fredag kan møde ind til anden lektion, som begynder kort før klokken 9. De to lektioner, som eleverne mister, vil ikke blive lagt ind andre steder i skemaet. I stedet vil der være timer, hvor der er to lærere med i undervisningen i stedet for en. Det vil medføre, at lærerne eksempelvis kan dele en klasse op i to mindre hold.

Jeg synes også, det er meget fedt, men jeg er også lidt bekymret for, om vi mister no-

get læring, når vi får færre timer, siger Flicka Henry Grum fra 8. klasse. Den bekymring deler klassekammeraten Karen Bertelsen dog ikke.

Tilbage i tiden gik man mindre i skole end i dag, og der er mange, der har fået gode jobs. Jeg tror ikke, det gør så meget, siger hun.

Eleverne fortæller, at de i dag går i seng mellem klokken 22 og midnat på hverdage. Dermed er det umuligt at nå op på de otte-ti timers søvn, som eksperter anbefaler, at teenagere sover.

Som teenagere er man bare mere frisk om aftenen, konstaterer en af eleverne.

En anden luftner en lille bekymring om, hvorvidt de se-

nere mødetider vil medføre, at eleverne ender med at gå senere i seng, og at tiltaget dermed ikke får en effekt. I gruppen opnås der dog hurtigt enighed om, at det ikke er skolens ansvar, men elevernes eget, at de udnytter tilbuddet til at få den søvn, de har brug for.

Tino Bloch Lindgren Larsen, Majse Larsen og Noma Anker Elholm glæder sig til, at de kan sove lidt længere om mandagen og om fredagen næste skoleår.

Foto: Christina Quist

Teenagere er mere læringsparate, hvis de får lov at sove længere om morgenen, fortæller søvnekspert. Foto: Per Christensen

Søvnekspert: Det giver god mening

Mørkøv: Kildebjergskolen har fat i det helt rigtige, når de vil lade de ældste elever møde senere ind. Det mener en søvnekspert.

af Christina Quist
christina.quist@sn.dk

Øjne, der lukker i. Et hoved, der nikket. Minimal deltagelse. Sovndrunkne unge mennesker er ikke et usædvanligt syn rundt omkring i klasselokalerne på landets grundskoler. Det skyldes ikke dovenskab. De er faktisk lovligt undskyldt. For teenagere har et andet biologisk ur.

Derfor er det en god idé, at man på Kildebjergskolen i Mørkøv vil gøre det muligt for eleverne i 6. til 9. klasse at møde lidt senere ind to gange om ugen næste skoleår. Det mener søvnekspert og -vejleder Mikael Rasmussen.

- Det giver rigtig god mening. Hvis man ser på døgnrytmen, rykker den sig to timer frem for teenagere fra de er omkring 12-13 år gamle og frem til de bliver omkring 20, siger Mikael Rasmussen og fortsætter:

- Hvis man går imod disse biologiske rytmer, og tvinger en teenager til at gå tidligere i seng, end hans eller hendes døgnrytme har lyst til, og tvinger teenagere til at stå tidligere op, end man biologisk er bygget til, får det konsekvenser. Det giver ikke mening, at en teenager sidder i en uddannelsesinstitution klokken 8 om morgenen, for der sker ikke ret meget inde i hovedet. De er ikke klar til at tage imod læring før ved 9-10-tiden om formiddagen.

Mange fordele

Ifølge søvneksperter viser alle undersøgelser - primært fra udlandet - at et tiltag som at lade de unge sove længere, har flere gavnlige effekter.

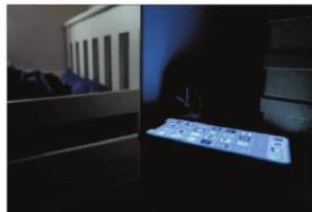
- Alle undersøgelser viser, at ved at flytte en time får mange teenagere omkring 40 minutters mere søvn, hvilket betyder rigtig meget for en teenager. Det betyder noget i forhold til deres

læringspotentiale, men det er også vigtigt for hjernens modningsproces, at man får nok søvn. Sover du mindre, bliver din læringspotentiale, din opmærksomhed, din koncentration, din ydeevne og alle mulige andre ting nedsat, forklarer Mikael Rasmussen og uddyber:

- Spørger man lærerne, de steder, hvor man gør det, er eleverne omvendt meget mere klar til at modtage undervisning, hvis de møder senere. Undersøgelser fra USA og England, hvor man møder senere, viser også, at karaktergennemsnittet faktisk stiger, siger han.

Som nævnt i artiklen på forsiden af dagens avis, vil den senere mødetid på Kildebjergskolen ikke blive erstattet af andre timer. I stedet er planen, at der kommer to lærere i undervisningen i nogle andre timer. Man holder således fast i de kortere skoledage, som frihedsforsøget også giver mulighed for.

- Det er suverænt. For det handler ikke om at lægge timerne på et andet tidspunkt og fratage de unge noget af deres sociale tid og fritid. De kan sagtens få fri på samme tid som før, selvom de møder senere, fordi deres læringspotentiale øges, når de er der. De behøver ikke nødvendigvis flere timer, fortæller han.

Unge får for lidt søvn. Det skyldes dog ikke kun mødetiderne på skolerne. Foto: Jens Wollersen

Trivsel, Udvikling, Leg & Læring

Skolemonitor august 2023

Elever får indfriet ønske om senere mødetider på frihedsskole: »Giver man børn medbestemmelse, tager de også større ansvar«

På Kildebjergskolen i Holbæk Kommune har frisættelsen betydet mindre bureaukrati og dermed kortere vej fra ide til handling. Eleverne får eksempelvis indfriet et ønske om senere mødetider efter sommerferien - og jobbet har aldrig været sjovere, siger skoleleder.

AUTOMATISK OPLÆSNING

Senere mødetid mandag og fredag. Det er sikkert en mulighed, skolelever på tværs af hele landet kunne blive enige om at sætte højt på ønskelisten.

På Kildebjergskolen i Mørkøv i Holbæk Kommune bliver det nu til virkelighed. Her gik eleverne fra 6. til 9. årgang på sommerferie med besked om, at de ikke skal møde til første lektion på skoleens første og sidste dag.

Timen ryger ikke ud. Den bliver lagt dobbelt senere på ugen, hvor man så laver holddelinger og får mere tid med færre børn til flere voksne, forklarer skoleleder Mette Arnth Vadsager.

»Det er ikke tænkt som en spareøvelse, men som et kvalitetsløft. Vores største take på det er, at vi får unge, der mandag og fredag får mulighed for at være mere friske.

Det er sindssygt vigtigt, at de får mulighed for at tilpasse deres søvn,« siger hun.

Kildebjergskolen er langt fra de første til at erkende, at skolestart klokken 8 harmonerer dårligt med morgentrukkne børn og især teenagernes søvnbehov.

Skolemonitor har for eksempel skrevet om Islev Skole i Rødovre Kommune, der har konverteret dagens første lektioner i udskolingen til såkaldte 'skytimer' og udnævnt en lærer til sund-søvn-koordinator.

I Københavns Kommune er Børne- og Ungdomsudvalget endda blevet enige om at undersøge mulighederne for at skabe bedre vilkår for forskellige mødetider i hele skolevesenet.

Det særlige ved skemaomlægningen på Kildebjergskolen er, at forslaget er kommet fra eleverne selv og er blevet vedtaget af skolebestyrelsen uden at blive bremset af bureaukrati.

»På den måde kan vi lave meget mere smidige løsninger. Det er en kæmpe fordel, at der er kortere vej fra den gode ide til, at det kan lade sig gøre,« siger Mette Arnth Vadsager.

Eleverne tager større ansvar

Den kortere beslutningsgang betyder også, at der bliver arbejdet seriøst med ethvert forslag - uanset hvem det kommer fra.

»Der vil altid være nogle, der siger, at selvfølgelig vil børn og unge gerne møde senere. Men det er faktisk et reelt ønske om at møde mere friske i skolen,« siger skolelederen og nævner et andet eksempel.

»Under første år i frihedsforsøget sagde eleverne også, de ville have mere matematik og engelsk på skolen. Så jeg tror bare, det er sådan, at hvis man giver børn medbestemmelse, så tager de også et større ansvar,« siger hun.

Hun nævner fleksibel eller rullende skolestart som et tiltag, skolen har indført i kraft af frihedsforsøget, men som tidligere ville have sværere at realisere på grund af regler og bureaukrati.

»Der er vildt meget viden om, hvor vigtigt det er. Og alligevel kan man ikke bare ændre tingene. Det er ikke af ond vilje, men der kan være strukturelle barrierer, der gør, at man ikke får det ændret alligevel,« siger Mette Arnth Vadsager.

På samme måde ville et tiltag som det med senere mødetider, der nu bliver gennemført på skolen, risikere at ende i skuffen, hvis ikke skolen havde fået større beslutningskompetence i kraft af frihedsforsøget.

I enkelte tilfælde kan en skole - som ikke er friset - få lov til at fravige folkeskoleloven, hvis det sker for at fremme pædagogisk udviklingsarbejde eller for at bevare en lille skole.

Men i så fald skal kommunalbestyrelsen først overbevises om, at det er en god ide.

»Der er gode ideer, der ender med at drukne i mængden af vigtige beslutninger. Noget så lavpraktisk som at finde tid til at mødes kan skubbe en ide i baggrunden. Men der har vi fået helt nye muligheder med frihedsforsøget, hvilket har fået os til at tænke mere åbent,« siger Mette Arnth Vadsager.

11 selvstændige ledelser

Politikerne i Holbæk ændrede i 2021 på skolestrukturen for at få en mere nær folkeskole med større medindflydelse til elever og forældre.

Kommunens tidligere fire store skoleafdelinger blev i den forbindelse lavet om til 11 skoler med selvstændige ledelser.

I den forbindelse udtalte det konservative medlem af byrådet Bent Brandt, at skolen blev dobbelt så dårlig, dengang man gik fra otte til fire skoler.

Så skarpt vil Mette Arnth Vadsager ikke stille det op.

»I mange år har man været mere reguleret, og vi skulle det samme alle sammen. Men jeg synes, at det er sindssygt vigtigt ikke at smide folkeskolen under bussen. Vi skal værne om det, der er, men samtidig åbne øjnene og se, om der er findes bedre løsninger.«

»Det synes jeg, vi er lykkedes med i dén grad. Jeg kan mærke det spire. Jo længere, vi kommer ind i frihedsforsøget, jo mere er der lyst og entusiasme,« siger hun.

På det personlige plan er hun heller ikke i tvivl om, hvilken skole hun helst vil være leder i.

»Jeg har været leder i cirka 12 år, og i den tid har det aldrig været så sjovt at være leder og lave skole, som det er nu,« siger hun.

Større arbejdsglæde

Mette Arnth Vadsager har været skoleleder på Kildebjergskolen i to år.

Inden da var hun skoleleder i Roskilde Kommune og glad for sit job. Men frihedsforsøget i Holbæk var for spændende mulighed til ikke at gribe den, syntes hun.

»Jeg var et fedt sted. Men det at få lov til at kigge ind i tre år, hvor vi kan tale mere om alt det, vi kan, end alt det, vi ikke kan, det tiltalte mig,« siger hun.

De senere mødetider er et godt eksempel på den fleksibilitet, der følger med frihedsforsøget, mener skolelederen.

Det er generelt svært at lave one-size-fits-all-løsninger i skolen, siger hun, men nu er det blevet lettere at træffe beslutninger, der tilgodeser en bestemt gruppe. Ofte ender det til fælles gavn.

»For eksempel har vi i løbet af skoleåret tilrettet lektioner, og noget at det, børnene fortæller, er, at de har fået glattere og mindre stressede lærere. De oplever selv en større tilfredsstillelse og synes, de er blevet mere sociale,« siger Mette Arnth Vadsager og tilføjer:

»Vi får noget andet og mere ud af det, som vi ikke havde set i første omgang. Jeg har drømt om mere glæde og ejerskabsfølelse på skolen, men jeg har fået meget mere end det. Det sociale er blevet bedre, vi er blevet bedre til at være sammen.«

Trivsel, Udvikling, Leg & Læring

Skole indfører fleksibel skolestart: Allerede nu har børn ønsket først at starte til november

Fleksibel skolestart er en investering i at forebygge mistrivsel senere i barns skoleliv, siger skoleleder på Kildebjergskolen i Holbæk.

FOR ANNONCISTER

AUTOMATISK OPLÆSNING

Oliver på fem år er på ingen måde klar til at starte i skole til sommer. Han har »krutt i ruven«, vil bare gerne lege, og ideen om at starte i skole siger ham ingenting:

»Han er et af de børn, hvor det er oplagt, at udsætte skolestarten med et år,« siger hans mor, Pernille Pagh.

Men Pernille Pagh's egen skolestart blev også udsat, og det er også en løsning, hun er betænkelig overfor:

»Det betød, at alle mine venner gik årgangen over mig. Jeg startede helt alene, de andre børn var et år yngre end mig, og det mærkede jeg op igennem hele min skoletid.«

Derfor var det en glædelig nyhed i familien Pagh, at Kildebjergskolen i Holbæk, som Oliver skal starte på, fra næste skoleår indfører fleksibel skolestart, som giver børn mulighed for at starte i børnehaveklasse på tre forskellige tidspunkter i løbet af året: maj, august og november.

Kildebjergskolens model for fleksibel skolestart bliver, at det fremover skal være op til børn og forældre at vælge mellem de tre forskellige tidspunkter alt afhængig af, om barnet føler sig parat – og er moden nok til at starte i skole.

»Nu får Oliver tre ekstra måneder til at blive forberedt mentalt, få leget færdig og stadig gå de næste 10 år i skole med sine venner. Det er genialt,« siger Pernille Pagh.

Ordningen på Kildebjergskolen er udtænkt af hensyn til netop børn som Oliver. Det fortæller skoleleder Mette Vadsager, der »har set en del børn, der er kommet for tidligt i skole«.

»Men også en del børn, der er kommet for sent i skole. Det handler om at få skabt en fleksibilitet, der passer til børnene i stedet for at børnene skal passe ind i et system, der diktterer skolestart 1. august,« siger hun.

Vil fjerne point of no return

Ideen om fleksibel skolestart har Mette Vadsager gået med længe. Hun har været i folkeskolen siden 2005, hvoraf en del af årene har været som indskolingslærer, afdelingsleder og skoleleder.

Både hun og medarbejdere har set børn, som ikke er startet i skolen på det rigtige tidspunkt.

»Nogle trækker sig ind i sig selv, nogle sætter sig under bordene, og du kan tydeligt se, at de ikke er tilpas,« siger hun:

»Og så har alternativet være at udsætte skoleåret, men i så fald er det ikke kun skolen, der udsættes med et år. Du starter heller ikke til fodbold med dine kammerater, du bliver modnet før de andre, du kan få knallertkørekort et år tidligere end andre.«

Mette Vadsager har i flere år tænkt, at det er ærgerligt, at 1. august har været en skæringsdato, som hvis den overskrides fungerer som en *point of no return*.

Så da Holbæk Kommune blev valgt til at være frihedskommune på skoleområdet tilbage i 2021, var det en oplagt anledning til endelig at føre ideen ud i livet.

Elev-elev-perspektiv

I skrivende stund har skolen travlt med at forberede, hvordan de kan få skabt en kultur og et godt fundament til de elever, der starter 1. november. Ifølge skolelederen handler det om at gøre det til en tryk oplevelse, hvor eleverne har ro til at finde svar på spørgsmål som:

Hvor er de letteste herne? Kan de voksne lide mig? Kan jeg finde ud på legepladsen? Og alt muligt andet et barn kan have usikkerhed omkring, fortæller Mette Vadsager, der mener, det både handler om at forberede på det individuelle plan for barnet, der skal blive mere moden til at kunne starte i en skolekontest, men at det også handler om at gøre skolen klar til at modtage børn, der starter senere.

Det kommer de blandt andet til at gøre ved at få elev-elev-perspektiv, siger hun.

»Nogle af eleverne, der starter 1. maj eller 1. august vil allerede være trygge, så de kan bedre tage et novemberbarn under armen og sige: »Her lægger du madpakken« og »her leger vi i frikvarteret«.

Skolen har ikke nået at gøre klar til at tage imod elever 1. maj i år, men det vil de til gengæld være i 2024. Til den tid vil 1. maj-børnene starte i de eksisterende børnehaveklasse, og de kan efterfølgende være med til at tage imod 1. august-børnene, og på den måde holder skolen, at de kan gøre det til en mere blød og naturlig overgang fra børnehaven til skole.

Helle skal skabe en glidende overgang

Til at få det hele til at glide, gemmer sig en samskabende pædagog, Helle Olesen, som er halvt ansat af Kildebjergskolen og halvt ansat af børnehaven. Hun har tre dage om ugen på skolen og to dage om ugen i børnehaven.

En af dagene på skolen bruger hun i SFO'en, hvor børn fra børnehaven også kan komme på besøg.

»Det betyder, at alle børn møder et kendt ansigt,« siger Mette Vadsager.

Udover at fungere som en tryghed for børnene, har Helle været børnehaveklasseleder i 27 år og derfor stort kendskab til undervisningen i en

børnehaveklasse. Det er en fordel, fortæller Mette Vadsager, da den samskabende pædagog også skal sørge for, at novemberstart-børnene ikke sakker bagud fagligt.

»De fem børn, der skal starte til november, har jo stadig undervisningspligt i 10 år. Derfor kommer Helle til at holde møder med børnehaveklasselederne på skolen, og så tilrettelægger hun samme læring på en anden måde i børnehaven.«

Hvordan sikrer I, at eleverne, der først starter til november, heller ikke sakker bagud socialt? Kan det ikke skabe ubalance, at nogle af børnene allerede lærer hinanden at kende og måske bliver venner allerede i august og maj?

»Helle kommer til at besøge børnehaveklasse flere gange: inden skolestart, så alle børn bliver en fast del af klassen. Vi kommer også til at gøre forældrene opmærksomme på at alle børn skal med til fødselsdage og den slags,« siger Mette Vadsager.

En investering i det forebyggende

Skolen og børnehaven har siden 2015 arbejdet med en samskabende pædagog, men alligevel bliver ordningen ikke udgiftsneutral. Med fleksibel skolestart har rollen som samskabende pædagog nemlig ændret sig, og det betyder, at stillingen ikke indgår i normeringen og derfor nu er en del af ressourceregnet.

Alligevel mener Mette Vadsager, at der er økonomiske fordele at hente.

»Det er en investering i det forebyggende,« siger hun.

»Vi kan tydeligt se, at børnene lander bedre i skolen med en samskabende pædagog, og derfor er der færre, der har behov for specialundervisning.«

Faktisk vil skolelederen gå så langt som at kalde det »uførendes«, at en skole investerer i det forebyggende arbejde – som for eksempel en samskabende pædagog.

»Jeg synes næsten ikke, man har råd til at lade være. Det giver tilføjede tilbage igen,« siger Mette Vadsager.

»En anden ting er, at det også tæller ind i et trivsels-regnskab.«

Undgå mistrivsel

Ifølge en undersøgelse fra Børns Vilkår daler børns psykiske trivsel i løbet af skoletiden, særligt blandt piger. I 8. klasse er det næsten hver tredje pige og hver ottende dreng, der har lav livstilfredshed, og derfor har mistrivsel blandt børn og unge også optaget en stor del af den offentlige debat de seneste år.

Debatten om mistrivsel har også fyldt på Kildebjergskolen, hvor Mette Vadsager mener, at fleksibel skolestart lægger kimen til en god skolegang.

»Vi ved fra forskning, at hvis den første overgang går godt, er der en stor sandsynlighed for, at de næste overgange i livet også bliver nemmere. Det samme gælder omvendt; Går den første overgang i livet dårligt, kan det have samme effekt. Børn kan have ar på sjælen resten af livet, hvis de har en dårlig start i skole.«

Derfor er fleksibel skolestart noget af »det vigtigste«, Mette Vadsager har gjort i sin karriere, siger hun.

»Jeg har været med til alle mulige fede ting som kortere skoledage, temadage, senere mødetid. Men det her. Det er det største, jeg har gjort. Det kan få afgørende betydning for den måde, vi tænker skole på.«

Er der nogen, der har været kritiske overfor, om det er det rigtige at bruge mange ressourcer på? Jeg tænker, at nogen måske vil fremhæve, at mange børn gennem tiden jo hvert år overlever at starte i skole 1. august, så om der var andre ressourcekrævende områder, der er vigtigere at prioritere ift. trivsel?

»Jeg synes, det er en lav barre at sætte, at eleverne skal overleve skolen. Tænk hvis de får ar på sjælen resten af skoletiden? Jeg tror virkelig, man kan gøre noget ved den voksende mistrivsel på den her måde, fordi det forebygger. Hvis man ser fra et samfundsmæssigt perspektiv, tror jeg, det er voldsomt meget dyrere ikke at gøre noget, og risikere at eleverne mistrives senere hen.«

Kristelig Dagblad august 2023

DANMARK07.08.23 KL. 14:22

Skoler vil lade elever møde senere: Det handler om at skabe gode rammer for læringen

Flere folkeskoler vil lade eleverne møde senere ind, så de kan sove længere og være mere friske, når undervisningen starter. Kristeligt Dagblad har talt med en af dem, der i troen på at få bedre udbytte af læring vil lade skoleelever sove ud

Asger Skovdal Jepsen
Digital forsideredaktør

"Vi håber, at vi får nogle elever, der kommer og fortæller os, at de kan mærke, at de senere mødetider og flere lærere i undervisningen gjorde en forskel for dem," siger Kildebjergskolens leder Mette Arnth Vadsager. Foto: Anne Bæk/Ritzau Scanpix.

Når børnene senere i august vender tilbage til skolerne fra sommerferien, bliver det for nogle elevers vedkommende med en anden rytme, end de er vant til.

Flere folke- og privatskoler vil nemlig åbne for muligheden for, at eleverne i udskolingen kan møde senere ind, så de kan sove længere. Det har [DR](#) beskrevet i en række artikler.

En af de skoler er Kildebjergskolen i Holbæk Kommune. Her får elever på 6. til 9. årgang i det kommende skoleår mulighed for at møde ind kl. 08.50 alle ugens dage.

Og ifølge skoleleder Mette Arnth Vadsager er der én særlig grund til, at skolen har valgt at gøre det.

ARTIKLEN FORTSÆTTER UNDER ANNONCEN

"Helt grundlæggende handler det om, at vi som skole gerne vil sikre, at vores børn og unge mennesker har nogle gode og trygge rammer for at få den læring, de har brug for. Og vi tror, at senere mødetider kan være et skridt på vejen derhen," siger hun til Kristeligt Dagblad.

Teenagere får ikke nok søvn

I alt ni skoler har valgt at forsøge sig med senere mødetider, heriblandt Kildebjergskolen. Fælles for dem alle er forventningen om, at trivslen og læringen bliver bedre, hvis eleverne får lov til at sove længere.

"I virkeligheden gør vi meget af det, der står sort på hvidt i forskningen. Og derfor tænkte vi, at vi gerne vil give dem muligheden for at møde senere ind for at se, om vi kunne hjælpe dem med deres evne og lyst til at lære om morgenen," siger Mette Arnth Vadsager.

Hun henviser til, at flere forskere har fortalt til bl.a. [DR](#) og [Jyllands-Posten](#), at teenagere fra biologiens side generelt har brug for at sove længere, og at en senere mødetid vil gavne deres læring og trivsel. [En rapport fra Statens Institut for Folkesundhed](#) viser desuden, at tre ud af fire 15-årige ikke får den anbefalede søvn på otte til 10 timer om natten, og at det skyldes hormonelle forandringer i puberteten og brug af skærme om aftenen.

Konsekvenserne af for lidt søvn er en øget risiko for mistrivsel samt koncentrationsbesvær i undervisningstimerne, konkluderer rapporten. Det er bestemt noget, som personalet på Kildebjergskolen kan nikke genkendende til, fortæller skolelederen.

"Det tror jeg, at alle lærere på vores skole har døjet med. Vi har ikke lavet deciderede målinger, men jeg tror, at samtlige lærere vil sige, at når vi især når hen ved de mørke måneder i november, december og januar, så er der ikke én teenager, der er frisk kl. otte om morgenen," siger Mette Arnth Vadsager og tilføjer:

"Alle Danmarks skoler har stort set tidligere været indrettet med, at eleverne skulle møde ind kl. 08.00. Og så kan man spørge sig selv, om der var et problem med elevernes koncentrationsevne førhen? Ja, måske."

"Bjørnetjeneste" eller ej?

Det er dog ikke alle, der er udelte begejstrede over udsigten til, at skoleelever kan få lov til at komme til undervisningen senere på formiddagen.

Børne- og undervisningsminister [Mattias Tesfaye](#) (S) har til [DR](#) sagt, at det først og fremmest er forældrenes ansvar at sørge for, at børnene får nok søvn. At lade dem møde senere ind til undervisningen vil være "en bjørnetjeneste" for dem, når de senere skal starte på en ungdomsuddannelse og træde ind på arbejdsmarkedet, siger han.

Mette Arnth Vadsager, har ministeren ikke en pointe i, at forældrene også har et ansvar for at sikre, at deres børn kommer ordentligt i seng?

"Vi kan sagtens blive enige om, at forældrene er ansvarlige for at sørge for, at deres børn lægger skærmene væk og kommer i seng. Men uanset hvad ændrer det ikke på deres biologiske søvnrytme og på, at unge bare ikke er friske så tidligt om morgenen."

"Jeg synes, at vi som skole skal omorganisere os på nogle måder, der giver eleverne nogle andre muligheder for at få kvalitetsundervisning. Og det synes jeg ville være en skam ikke at gøre," siger hun.

Mette Arnth Vadsager. Foto: Kildebjergskolen.

Ifølge loven er der ikke noget til hinder for, at skoler kan lade elever møde ind senere på dagen, så længe antallet af undervisningstimer er på minimum syv timer om dagen inklusiv pauser, og undervisningen foregår mellem kl. 08.00 og 16.00. Derfor rejstes spørgsmålet om, hvor de resterende timer skal ligge, såfremt eleverne møder ind en time senere.

Kildebjergskolen forsøger at imødegå det problem ved at sætte flere lærere ind i undervisningstimerne, så arbejdsbyrden ikke bliver uoverkommelig, dagene bliver for lange og læring af pensum ikke svækkes, fortæller Mette Arnth Vadsager.

"Hvis man som lærer før i tiden havde 20 elever i klasselokalet, har man nu 10 elever. Og de fleste lærere kan nok skrive under på, at der er en markant forskel i det udbytte, eleverne får ud af undervisningen," siger hun.

Eleverne vender snart tilbage til Kildebjergskolen, og den nye ordning skal for alvor stå sin prøve. Til spørgsmålet om, hvad Mette Arnth Vadsager håber kommer ud af det, er svaret enkelt:

"Vi håber, at vi får nogle elever, der kommer og fortæller os, at de kan mærke, at de senere mødetider og flere lærere i undervisningen gjorde en forskel for dem. At der kommer mere ind på den trivselsmæssige og læringsmæssige konto hos dem. Og så håber jeg da, at vi får nogle elever, som er endnu mere klar på læring end før," siger hun.